

keréknyomok

2013/7.SZÁM ORIENTALISZTIKAI ÉS BUDDHOLÓGIAI FOLYÓIRAT

Tartalom

GRAHAM PRIEST ELŐSZAVA	6	PROGRAMOK, ESEMÉNYEK	
TANULMÁNYOK, FORDÍTÁSOK		Nemzetközi Buddhista Nyári Egyetem 2012, Budapest	150
JOANNA JUREWICZ A világ teremtése a <i>Nāśadīya</i> -hymuszban (RV 10.129)	7	Nemzetközi Buddhista Nyári Egyetem 2013, Budapest	152
BÁNYAI FERENC Világrend és metaforarendszer Eckhart mester misztikájában	23	Nemzetközi Buddhista Ifjúsági Fórum 2012, Kippenheim	157
POROSZ TIBOR A Buddha nyelvhasználata az antik nyelvértelmezések közepútján	41	KÖNYVISMERTETŐK	
FÓRIZS ANDRÁS Luhmanni rendszerelmélet és paradoxon	75	Valpola Ráhula: <i>A Buddha tanítása</i>	159
MOLNÁR ATTILA Strukturalista és modális variációk egy formalizált <i>catuṣkoṭira</i>	99	KRITIKÁK, RECENZÍÓK	
FÓRIZS LÁSZLÓ Példázat a tűzről <i>Aggivačchagottasutta</i> , MN 72	129	Joanna Jurewicz: <i>Tűz és kogníció a Rigvédában</i>	161
		VERS	
		Fórizs László: <i>Három töredék</i>	176
		EPILOGUS	177
		SUMMARIES IN ENGLISH	179

Foreword

The essays in this collection have various themes. But one of them, in particular, tends to dominate: paradox. Philosophers love paradoxes. They invent them, express themselves in terms of them, analyze what gives rise to them, argue about what to do about them.

This is true of Western philosophy. Paradoxes are to be found in the writings of Eckhart, Wittgenstein, and Heidegger; they have been invented by writers as Ancient as Zeno and Eubulides, and as modern as Russell; the analyses of paradoxes and their solutions are a dominant theme in both medieval and contemporary logic.

*It is equally true of Eastern philosophy. Paradoxical utterances can be found in the Rig Veda and the Dao De Jing, and are exploited by Buddhist philosophers from Nāgārjuna through Dōgen. Indeed, a standard trope of Buddhist logic, the *caṭuṣkoti*, allows explicitly, as one of its four possibilities, that some paradoxical contradictions are true. There is no similar tradition in Western logic – at least until recently.*

*In the last 30 years, some logicians have been exploring the thought that some paradoxical statements are actually true contradictions: *dialetheias*. And they do this with all the sophistication of the techniques of modern logic: techniques that were available to no previous generation, East or West.*

This permits an analysis of paradox and its doings with a depth and rigor never before possible. Of course, this does not mean that it is always the best tool to use for the business, or that it is not sometimes better to use other tools. It is, none the less, a singularly powerful tool in the philosopher's armory; and it is such a new tool that we are only just beginning to realize its possibilities. It is, at any rate, pleasing to see it as one of the tools deployed in the essays in this collection.

Graham Priest

July 22, 2013

The Graduate Center

City University of New York

Előszó

Különböző témájú cikkek vannak e gyűjteményben. De közülük egy különösen dominál, s ez a paradoxon. A filozófusok szeretik a paradoxonokat. Kitalálják őket, segítséjükkel fejezik ki magukat, elemzik, hogy mi vezet a felmerülésiükhöz, vitatkoznak azon, hogy mit kellene tenni velük.

Ez igaz a nyugati filozófiára. Paradoxonokkal találkozhatunk Eckhart mester, Wittgenstein és Heidegger írásaiban; olyan ősi szerzők is találtak fel paradoxonokat, mint Zenón és Ebulidész, és olyan modern kutatók is, mint Russell; a paradoxonok elemzése és megoldásuk keresése mind a középkori mind a kortárs logika egyik domináns témája.

De ugyanúgy igaz a keleti filozófiára is. Paradox kijelentéseket találhatunk a Rigvédában, a Tao Te Kingben, buddhista filozófusok használják őket Nāgārjunától Dōgenig. Valóban, a buddhista logika egy standard trópusa, a cașuskoti, nyíltan megengedi, hogy négy lehetősége egyikeként bizonyos paradox ellentmondások igazak legyenek. Hasonló hagyomány nincs a nyugati logikában – legalábbis mostanáig.

Az elmúlt 30 évben néhány logikával foglalkozó szakember részletesen megvizsgálta azt a gondolatot, hogy bizonyos paradox kijelentések ténylegesen igaz ellentmondások: dialetheiák. Tették ezt a modern logika teljes, kifinimult technikai arzenáljával, olyan eszközökkel, amelyek a korábban élt generációk számára sem lehetlen sem nyugaton nem voltak elérhetőek.

Mindez lehetővé teszi, hogy a paradoxonokat és következményeiket olyan szigorral és olyan mélységben elemezzük, amely azelőtt soha nem volt lehetséges. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy mindig ez a legjobb eszköz, amit használnunk kell, hogy néha ne lenne jobb más eszközöket használni. A paradoxon ugyanakkor egyedülálló módon hasznos eszköz a filozófus arzenáljában; éspedig egy olyan új eszköz, aminek a lehetőségeit csak most kezdtük el felfogni. Örömmel látom, hogy e kötet tanulmányaiiban alkalmazott eszközök között is szerepel.

Graham Priest

2013. július 22.

The Graduate Center

City University of New York